

Nº 47.

Sestdeenā, 24. November (6. Dezember).

Maska par gaddu; Mahjas weekis 1 rubl., pastes nauda 60 kip.

1873.

Rahditajs.

Gefschsemmes finnas. No Rihgas: Samaras komitejas, — dellszeli laisti. No Luggatsch pilis p.: nelaimes. No Ohlinas: Schida kibebes. No Kursemmes: par dilischzehm Saldu. No Pehterburgas: keisera familia us mahjahn reiso, — Kreemijas sahle baggatiba. No Moskwas: pahr jaunu karra-deenesta. No Kiewas: pahre lobibas izveschanu. No Penjas: gribi derschanu masinah. No Dvessas: valihobsa truhkumu zeetejeem.

Ahrsemmes finnas. No Lehnigsbergas: kaitolu mirrons Lutterneeschku kappyös glabbahts. No Wahrijas: pahre kaitolu garrigeneem. No Franzijas: pahre valdibu. No Anglijas: Anglu raires debi Aschanteesem. No Italijas: Italijas nandas buhshana un drohshiba. No Persijas: pahre Schahta reisoshanu.

Iunakobs finnas.

Ohra wisspaehrige Latweeschku stoblotaju sapulze. Peedishwojums Bibnē un zittur. Pulksteni. Peelikuma. Diweijs tauki. Graudi un sedi.

Gefschsemmes finnas.

No Rihgas. Jaw fennak finnojam, ka scheenes avisies nemm pretti dahwanas preesch Samaras truhkumu zeetejeem; taggad diwi komitejas preesch tam fastahjuschahs. Pirma komiteja tuklin fastahjahs pehz firsta (kaesa) A. Urusowa us-azinashanas, un teek nosaulta; „pirma Samaras heedriba Rihga.“ Winnas fastahw is scheem fungem: J. Perschakins (preeschfchdetaja), J. Baumanns (preeschfchdetaja weetneefs), K. Kalinisch (rafstu weddejs), firsts A. Urusows (rafstu weddejs), S. Schutows (lasseeris), B. Dihrikis, J. Kowalows, J. Laschikows, C. P. Rambergis, A. Simonows, R. Thomfons un F. Weinbergis. Pee schihs komitejas zeen. gubernatora fungs, barons Wrangell, irr laipnigi peenehmis gohda presidenta ammatu. Pee ohtras komitejas, kas to wahrdi „Widsemmes zentral-komiteja preesch palihobsas,

„neegschanas Samaras baddu zeetejeem“ peenehmuse, peederr schahdi fungi: Dr. A. Christiani (preeschfchdetaja), A. v. Richter (preeschfchdetaja weetneefs), C. Bergengrin (lasseeris) J. Chr. Schwarz (rafstu weddejs), A. Hillner, E. Hollander, A. Dentsch, G. Reuchel, baron F. Metzendorff, G. Molien, L. Pezold, W. Taube un H. Tiemer.

Preesch Samaras truhkumu zeefdameem bija (libds isgahjuschai pirmdeena) eemalkahts: pee Rihgas wehstneeka (Рижский Вѣстникъ) 1439 r. 59 l. pee Rihgas avisies 634 r. 65 f. un pee „Zeitung f. St. u. L.“ 8 r. — f.

Wehl no Rihgas. No 22tra November fahkoht braufschanas laits us dellszelli tizzis pahe grohsichts. Starp Rihgu un Dinaburgu: No Rihgas isbrauz pulfst. 10 preesch p. un pulfst. 6 un 30 min. pehz p. un nonahk Dinaburgas pulfst. 4tös 42 min. un pulfst. 1mā 12 min.; no Dinaburgas isbrauz pulfst. 6schös 10 min. no ribta un pulfst. 6schös 40 min. pehz p. un atmahl Rihga pulfst. 12tös 30 min. deenā un pulfst. 1nā nakti. — Starp Rihgu jun Selgawn: Isbrauz no Rihgas pulfst. 9nös 30 min., 11tös 35 min., 3jöö, 7nös 40 min. un 10tös 23 min. un nonahk Selgawas pulfst. 10tös 38 min., 12tös 33 min. 4tös 8, 8nös 38 min. un 11tös 23 min. Isbrauz no Selgawas pulfst. 7nös 18 min., 1nā 13 min. 4tös 48min. un 10tös 31 min. un nonahk Rihga pulfst. 8nös 30 min., 2nös 15 min., 6schös un 11tös 33 min. Starp Selgawn un Moschaiku: Isbrauz no Selgawas pulfst 12tös 53 min. deenā un 8nös 58 min. wakkara un nonahk Moschaikä

pulstsen 5jöös 23 min. un 12jöös 19 min.; un isbrauz no Moschaikas pulstsen 1nä 47 min. no rihta un 6schöös 40 min. pehz p. un nonahk Selgawā pulst. 6schöös 27 min. un 10jöös 16 min. —

No Luggaschu pils pagasta. Scha gadda Oktobera mehnesccha heigas te notikka schahda ne-lame. Scha pagasta Kalm-Böhmes fainneels brauzis us Wallu un brauzoht netahki us pilsfehtas siргs nehmees trakkoht no kahda salna freenoht un issittis fainneelu no wahgeem ilschu starpā us galwu, un ta tas tizzis leelu gabbalu pa semmi willts, zaur ko galwas fauls tilka pahrsists paschū un assinis lihds ar smadsenehm skrejuschi ahrā. Us lasaretti aiswests fogulleja kahdas deenas, jo tik drustu ween bij dsihwiba eelschā un tad nomirra. Atrafnie un behrni apraud sawu mihiu tehwu un apghadneku, kas nebij wis dsehrajs, bet ihsts gohda-wihrs. Scho te sinnojoht,zik aktri zilwēlam nesinnoht useet gals, wehl pastahstischu, ka divi arri tuhvu nahwes breesmähm bijuschi un kurrus gan mihlais Deews glahbis. Pee luggaschu kihschu rahma tai 30 Oktoberi kahds nahzis un luhdsis, lai scho pahrzell. Nahmneeka pascha nebijis mahja un patte stelleja metu, kas lai pahrez. Kad nu rahmis bijis wina-puss Gaujas, tad abbi eekahpuschi masā filles laiwina un gribbejuschi pee windas turredamees pahrbrault. Lihds Gaujas widdum, tur straume sahluſees, gan labbi aiebrauschi, tad newarrejuschi wairs pee windas noturretees un atlaiduschi wallā. Bet ka no windas wallā, tad tuhliht arr laiwina apghusuees un abbi eekrittuschi uhdēni, kas deesgan dsilchis un buhtu arri noslihuschi, ja nebuhtu pee laiwinas dabbujuschi pækertees kipdeht nemahzetaji. Un kautorr peldeht mahzetu, tomebr newarretu ajs kiplahm drehbehm peldoht isglahbtees. Abbi ar mohkahn eerahpuschees atkal laiwina kas, lai gan paschi lihds padussehm uhdēni, tomebr us leiju no straumes dsilta, nessuse. Ta tee tikkuschi kahdas pusstresches puhra-weetas aiznesti, kamehr tikkuschi ta ka warreja isbriisti. Abbi bijuschi gauscham nobijuschees un lihds kakkam flapji. Arē breesmas!

K. M.

No Ohlinos n. Walmeeres kreise. Kahds no peeminnetas muischas pagasta fainnekeem stahstija, ka kahds Schihds, kas baltus un malu ar plohsleem pa Gauju no turrenes probjahm wadda, effoht itt ditti peewihlees. Tas zerredams, ka Gauja ta ka daschu gaddu, ruddeni uspluhdihs, bij daschus plohslus Itzis pataishti, ka ka tik ween uhdens zelſees, tuhliht prohjahm waddihs. Bet uhdens scho ruddeni ne ka nezehlahs un ta plohsli palikka ne-aislalsti. Kad nu Gauja irr aissalluse un ledus, kad kubsi fahktu, tohs plohslus isschseest un warr aissest, tad leek nu Schihdinsch par dahrgu naudu tohs atkal malla krawah. Schahdā wihsē gan nu Schihdinam masakas tahs „rebbes,” bet ko buhs

darriht? Jo kad nedarrihs un ahrā newills, tad warr tihri tuſchā palist bes nekahdahm „rebbehm.”

K. M.

No Kursemimes. Saldus (Frauenburg) pastes-kungs lizzis isfluddinaht, ka winsch no 11tas November deenas litschoht weenus dilishanza wah-gus brault starp Saldus pasti un Wezz-Auzas dsells-zetta stanziu. Schi dilishanza if svehtdeenās, ohtrdeenās un zettortdeenās pulst. 2 pehz pufse-nas isbrauschoht no Saldus pastes-namma us Wezz-Auzi un pirmdeenās, trefchdeenās un peektdeenās no Wezz-Auzi un Saldus. Us kuldigu wär-roht brault ar efstra-posti katrā laikā.

No Pehterburas. Muhsu augsts kungs un Keisars ar sawu augstu familiju tai 18tā November no Liwadijas isbrautuschi, us Pehterburgu atpakał greefamees.

No Pehterburgas. Kreeiu awise (Pycerii mips) kahdā jo garrā rakstā rehmuſehs rafstīht par Kreewijas leelo sahls-baggatibu un par to, ka ta teekoht wehl mas ko islectata. Eltona sahls-esars ween jaw effoht kahdas 200 kvaratru verstes leels, un no ta effoht issmelti kahdi 1000 millionu poħdu sahls 120 gaddu laikā, un tomehr newarroht man-niht, ka sahls baggatiba schimti esarā buhtu palikuſe masaka. Bes tam wehl Kreewijat papilnam zittu sahls-esaru, sahls-uppu un taħbu weetu, kur sahls irr rohkama. Wissu to eewehrojoh warr faz-ziht, ka Kreewijai til dauds sahls, ka wianai ne-ween paschai peetiku, bet wiħana warretu wehl us ahrsemmehm isfuhtiht. Lihds schim tas wehl naw notizzis, jo sahls teek wehl eewesta no ahrsemmehm (Italijs, Spanijas, Portugalas).

No Maskawas. Maskawas awises sinno pahr to nahlamu jaun-eetaifamu karra-buhschani un winnas atweegloschanahm pee teem, kas mahziti taubis, ta: taħdeem, kas gimnasiuma floħlu zaur-gahjuschi, un paschi deenestā eestahjabs, — jadeen 6 mehnescchi, bet ja teem zeur loħseschanu deenestā ja-eet, tad jadeen puss ohtr gaddus un teem, kas uniwersiteti zaur gahjuschi un no farwa prahha deenestā eestahjabs, jadeen 3 mehnescchi, bet ja zaur loħseschanu eestahjabs, tad 9 mehnescchi. Arri to sinno, ka pirms pehz jaunas wiħses sahls rekrusħus nemt, buhschoht wissu walstē tauschu flaitishanu jeb revisioni noturrecht un schi revisione pa wissu walsti tikkuschi isdarrita 1875ta gaddā.

No Kijewas. Ka jau agrak sinavjam, taggad dauds labbibas teekoht no Kreewijas deewiddua-walkara gubernahm us Austriju aiswests, kur weetahm leela neaugħla fħo ruddeni bijus. Ta par proħwi par Kijewas-Brestes dsells-zetta ween dewwi deenu laikā tikkuschi aiswesti kahdi 200,000 puħri ruđsu un schi zekka roħbeschu stanija, Nad-sinilowā, atroħnahs kahdi 130 waggoni, kas ar labbibu pilditi gaidoħt, lihds tikkuschi pahr roħbe-schahm pahrwisti, tapatt arri zittas stanzijs ir-

ar labbibu pilditas. Vahr diwt zittahm rohbeschuh stanziyahm pahrwedduschi tanni laika lahdus 40,000 puhrus labbibus.

No Pensas. Kä jaw fennak finnojahm, tad Pensas gubernā dauds draudses sawā starpāus tam fabeedrojuschahs, lai warretu dserchanu (schuhposchanu) pamasinahit un zaur tam to nodohmajuschas isdarriht, ka winni sawus frohgus, jeb ihsti fahloht sawus schenkus aisdarra. Pawissam taggad Pensas gubernā lahdas 890 draudses us tam fabeedrojuschahs, ta ka par prohwı Pensas kreise wairs neweenaas draudses naw, kas pee schihs fabeedribas nepeederretu.

No Odessas. Kä Odessas awises lassam, tad Persones gubernators gubernas sapulgi sahldams effoht sawas gubernas semneelus flavejis tapehz, ka draudses zitta zittai truhkumā palihdsejuschas. Draudses to ta isdarrijuschas: winnas sawus lohzellus issuhlijuschas us pelau, un strahdneeli pa leelakai vallai arri til dauds naudas sapelnijuschi, lai warrejuschi seemas fehllu noplitt. Tomehr weetahm wehl truhkums atrohnams un tapehz tikkohht nauva preefsch truhkumu zeefdameem salaffita.

Ahrsemimes sinas.

No Rehuigsbergas. Tureenes kattolu prahwestis Dinders bija aisleedsis, lahdus mirrufchu kattoli kappos paglabboht; bet lad nu mirronis newarr palikt semmes wirsu, tad tas tizzis Luttera tizzigo lapsehtā aprakts, pee kam Luttera mahzitajis turrejis lohti dedsigu, firdis aisgrahdamu lihka spreddiki. Prahwestis Dinders bija mirrejam kappu weetu leedsis lahdas basnizas ne-eewehefchanas deht; winsch, ta pats teizis, buhtu tam labraht weetu lapsehtā atlahwis, bet to nedrihstelis darriht. Beidscht winsch effoht to padohmu dewis, lai eijoht pee Luttera mahzitaja, tas teefham nebuhschoht tam pretti, un mihtam Deewam tas buhschoht weenalga, furra semmes gabbalā mirronis tizzis aprakts.

No Wahzijas. Lai gan kattolu garrigneeki wissadi walstis liffumeem prettojahs un teem negribheja buht paklausigi, tad tomehr wissa prettestiba un nepaklausiba winneem nelo nepalihdseja, ta to taggad staidri rebsam pee Ledochowska prettoschanahs prett waldbiu. Posenes pawalstes wirspresidents erzbiskapam Ledochowslam peesuhlijis rakstu, furra winsch, us liffumeem atsaufdamees, to usazina, lai no sawa erzbiskapa ammata atlahpjahs, un weenu nedelu laika tam dewis, lai warretu schij usazinaschanai paklausicht. Ledochowskis daudskahrt walstis liffumus pahrkahpis, par ko winsch ar naudas strahpi tilka sohdihts, ta ka winsch, ja liffumus griss eewehehoht, wairs newarr sawā ammatā palikt. Pebz beidsama teesas spreeduma Ledochowskim strahpes nauda jamaska 7000 dahld. jeb 5 gaddi jaehsch zeetumā. Ja winsch neatlahptohts, tad winsch tilks Berlinē preefsch teesahm faults. Schahda pret-

toschanahs naw no Ledochowska ween zehlusehs, bet pahwests winnu ihpaschi us tam usskubbingajis. Nefenn wehl pahwests winnam atlaidis rakstu, furra tos winnu lohti usteiza par winnaa duhschigu un drohschuh prettoschanahs prett basnizas eenaidneekeem un lohti noschehlo, ka winsch prett launo pasauli un welnu karrodams sawu wesselisu apskahdejis. Winnam atwesseloschanahs nowehledams, pahwests issalka to apmeerinaoschanu un drohschuh zerribu, ka basniza driss wissus sawus prettineekus uswarreschoht.

No Franzijas. Nekur tik ahtri nepahrgrohsahs un nepahrmainahs, ta Franzija. Nefenn wehl dohmaja, ta Franzuschi dabbuschoht Lehnina waldbiu, tad atkal rahdijahs, ta republikaneeschi dabbuschoht wirsrohku, un taggad irr eezelis Mak Mahons par republikas preefschneeku us septineem gaddeem. Waj nu Mak Mahons arri spehs tik ilgi preefschneeka ammatu paturreht, to nu gan newarr ihsti finnahit; bet Tjehrs effoht teizis, lai zelloht Mak Mahonu us zif gaddeem gribhoht, tomehr winsch ilgi newaldischohht, un Tjehra mahrdeem jaw warr tizzeht. Turprettim atkal lehuianeekeem ta zerriba, ta sem Mak Mahona waldischanas warreschoht Lehnisti eegrohsift un republikaneescheem atkal zerriba us republiku. Ta pat arri no Franzuschi awischu spreedumeem un raksteem nelo staidra newarr issinnaht; furrai partijai lahda awise talpo jeb peekriht, tahdu dseefmu ta dseed. Sem taggadejas Mak Mahona waldischanas tilka diwt ministeri allaisti un jauna ministerija fastahdita. Jauna ministerija negribhoht nelo no bonapartisteem un freisahs pusses dsirdeht un dohmojohht weena patte istilt.

No Anglijas. Kä rahdahs, tad Angli ar Spaneescheem gan islibfsinasees ar labbu, bet teem zittas raises atkal par jaunu zettahs lahjas. Tas irr tas karfsch, ko tee jau agrak usnehmuschi ar teem prettigeem Afrikaneescheem, selta-krostā — ta to widdū fauz — fur ta Uschantu tanta teem pretti zehlusehs. Wiss ne ko nekaitetu un winni ar tahdeem meschaineem driss warretu tift gattawi, bet — gruhta pee-eeschana un preefsch Eiropas karra-wihreem neweffeligs tas gaiss. Generalis Garnet Wolseles, las ar sawu pulku tur aigahjis, taggad finnojohht, ta wissas zerribas us ahtru isdarrischamu effoht wehjā. Tee mellee winnu heedri, nemaj neffoht Angleem ustizzami, ihpaschi tad, lad teem ar Uschanteescheem buhtu jakaujahs. Lad arr rahdotees, ta Uschanteeschi negribhoht wis pazeetigi gaidiht, tomehr Angli sawedd Eiropas karra-wihrus tik dauds, ta teem waijaga, lai winnus warretu freeti sapehrt un paschi par uswarretajeem palikt. Tee sahloht ctpakkat eet us Kumassu. Lad tad nu Eiropescheem buhtu ja-eet tahs 100 Anglu juhdses teem pakkat semme eelschā, tad atkal newarriht nemaj aprehkinahit, zif tad wehl karra-wihru waijadsetu wairak, nelā libos schim nodohmahts turpu west. Lad to apdohma, ta Uschanteescheem tri leels pulks

Garra-wihru, kas gau slitti apbrunnati, tomehr waren drohschi, ka nebuht nedihstabs pahr pascheem Anglu leelgabbaleem, tad nepeetiks ar teem 4 batallioneem Anglu kohjineelu, ko dohma suhtiht, ih-paschi, kad lihds kumassu ja-eet. Jo tad arr waijag zittu pulku, kas to zettu apfarga lihds juhrmallai. Arri leelas gruhtibas darra ta waijadisbu un pahrtikas peeskappeschana. Sirgus un ehsekus tur gan drihs nemas newarr bruhleht. Tahs jemmes iihreeschi preefsch tahda deenesta irr slinki, par neessejeem buht. Pee masas buhschanas gan feerwiskas to pakku neschamu usnemha un isbarrija, bet wai-tahs warrehs usnemtees preefsch wairak tuhstoscheem Garra-wibreem wiffas waijadisbas nest 100 juhdsestahd? Tahs nu effoht tahs leelakahs raires i... laikam buhschoht atkal jasahl dohmaht us dsejzelkeem, lai gon tahs dohmas jau bijuschi atmettuschi. Te nu Anglu garra-eesma drahsejeem ministereem dees-gan ko dohmaht un galwas laufst.

No Italijas. Ministeru preefchneeks un finanzministeris Mingetti kahda garrafā runna runnajis par Italijas naudas leetu un fazzjis, ka is-dohschanas un eenemschanas isgahjuschā gadda bijuschas tahdas, ka tahs eepreefschu bijuschas apreh-kinatas. Preefsch 1874 gadda, ka aprehkinums rah-dohbt, eenemschanas buhschoht masakas, tapehz wai-jadsetu gahdah, ka schis naudas rohbs tiktu islihdsinahts. Jaunas tulles eerest, nebuhtu wiffai der-rigi un zaur wezzu tukku paangstinaschanu arri tik-dauds ne-eenahktu, ka minneto rohbu warretu pee-pildib; tapehz winsch dehdoht to padohmu, jaunus naudas papihrus jeb papihra naudu kaudis laist, aur ko orri tirgoschanai sahds labbums atlektos.

No Italijas. Italeeschi taggad lohti preezigi, ka winna waldischana eesahkuse ar spehlu pretti strahdaht garrigneku warrmahzibahm. Lihds schim garrigneku darrijukschi ko ween gribbejuschi un wal-dischana israhdiusehs ka bes spehla buht, tohs kaut zil sawalbiht. Kā rahdotes, tad waldischanae bijis bail no Franzijas, ka ta nahlschoht Röhmu atkal atnaemt un pahwestam atdoht. Bet taggad pahr to ne-effoht ko bihtees, jo waldischana stahwoht labbā draudsiba ar Wahziju un Austriju, kurru deh Franzija nedrihsteschoht rohku pazelt prett Italiju. Franzija, kas jau deesgan labbu mahzibu un kreetu pehreenu dabbjuuse no Wahzijas, tak wehl ne-effoht pee atfischanas nahkuse, bet weenreis ta sawus raggus laustschoht deesgan. Pat schinni brihdi ta wehl newarroht neko eespeht un, kad arri nahku, tad Italija gan eespehtu tai zettu rahdiht. — Pahwestam atkal kas notizzis par eeprezzinaschanu. Kahdi Anglijas saldati — ihpaschi buhdami Ihru-semmes kattoki, no Malta fallas, — winnam dahwinajuschi dahrgu felta spalwu, lai ar to winsch us-sihmejoh tattoku basnizas uswareschana pahr zittahm tizzibahm, kas drihs notiskschoht.

No Persijas. Turrenes missjonari ralsta, ka

Persjas Schahls schogadd' pa Kreewiju, Wahiju, Angliju ic. reisodams, diki tizzis gohdinahts. Winsch 60 millionus gulshus naudas panehmis lihds preek schawa tehrina un tas effoht til dauds, ka winna walste winnaam eeneffoht pa 3 gaddeem. Bet ka winnaam arr sahdu reis naudu buhtu dewis preefsch farveem baddu mirdameem pawalstnekeem, tas ne kad ne-effoht dsejdehts. Tapat arr schis Nasreddins pa Eiropu reisodams nefur ne-effoht apskattijis skohlas, woi zittas derrigas etaijschanas. Tomehr schi winna reisofschana effoht wehrā leekama tadeht, ka schahs gauschi iswahidinatas un palauistas walstes waldneels Turku sultana un Egiptes wize-kehnina preefchsimeti paalauistams, pats apmeklejis kristigas walstes un waldinekus. Bet Londonē winsch no daschadahm fabeedroschanahm pahrmeschanas un aisluhgschanas dsejdejis. Wissirms Indijas Parsi tam te pahrmettuschi, ka winna tizzibas heedreem, kas Persija palikuschi, kad zittu aisbeh-guschi, Muamedaneeschi par dauds gruht darriju-schi. Tapat tam arr pahrmettuschi schihdi. Schahls ar padusmigu waigu teem atbildejis, ka winsch jawus pawalstneekus wiffus weenlihds aistahwoht un apfargajoht. Lad no bishbeli beedribas pusses tam pasneeguschi flaistu bishbeli Perseeschu wallodā un tam isstahstijuschi, us fo ta wezza grahamata derriga. Arri winna pawaddoneem kahdas 86 jaunas-testamente isdallitas. Missionari Schahlam arr nodevuschi lubgschanas-rakstu, kur tam prassa, lai zittu tizzibu apleezinatajus nepatalui waijat. Schahls schah-wadamees to rakstu gan nolizzis pee mallas, bet tak zerre, ka tas nepalifschchoht bes angloem. Taggad tur buhwschoht dsejzelkus un tad arr wairak Eiropeschis nahls Persija un pahr to gahdahs, ka kristiteem un zitteem sweschineekeem arr tur buhs sawas teesibas. Kahdi 20 augsti fungi no Schahka pawaddoneem apnehmuschees sawus behrus suh-tiht us Englandi skohlas un schee gan arr palib-diehs gaismat zettu rahdiht Persiju.

Jamakahs finnas.

No Pehterburgas, 22trā Novbr. Valkar valkarā Augustis Keisers un Keiserene, ka arri Leelfürstene Maria Aleksandrowna no Litvadijas pahrbrauza mahā Peterburgā. — Us Jura swetkeem no Bruhpjas atreisojukschi feldmarschals Manteufel un tee generali Kirbach, Tressow, Stiehle un Knape.

No Berlines, 22. Novbr. (4 Dez.). Basnizas teesā taggad darschanas pahr to erzbiskapu Ledochowski, to gribb no ammata atlaist. — Pahwestis icc palizzis newessels.

Ohtra wisspahriga Latweeschu skohlotajū sapulze.

Weenis prahcis un saweenoteem spehleem milsu darbus pastrahda. Wissi pee prahta gaismas nah-kuschi zilwei skohs wahrdus par pateestbu atsin-nuschi un tapehz leelus, swarrigus darbus usfa-dami, ar saweenoteem spehleem pee teem strahda. Kur sawus spehkus saweenodami strahda, tur prahta

gaismā pahr laudim walda, tur laudis sajehguschi, tad zitteem par labbu strahda, tad pats pahr farou labbumu gahda, bet kur latris kā kurnis rohk jeb kā ahpis fawā allā tupp, tikkai fawu, bet ne zittu labblahschanoħs eevehrodams, tur laudim prahs wehl behrnu autōs eetihstiks. Wai mums Latweescheem prahs wehl behrnu autōs eetihstiks, to gan newarram wis teikt, eevehrodami, ka arri mehs pee jo swarrigeeem darbeem ar sameenoteem spehkeem sah-fuschi kertees. Tahds swarriigs darbs irr wiss-pahriga flohlotaju sapulze. No tahs nebuhtu neweennam ja-atraujahs, kas no flohlas leetahm ko sa-proht, bet kas no tahs atraujahs, tas rahda, wai ka winsch no flohlas leetahm neko nestnn, jeb ka winsch tahm irr prettineels. Laikam starp Mahjas weesa lassitajeem dauds tahdu ne-atraddisees, kas flohlas darbus strahda, bet kam flohlas leeta neruhp, un tahdeem arri sinnu par wiss-pahriga flohlotaju sapulzi ne-effam pafneeguschi.

Muhfu wiss-pahrigos dseedaschanas fwelklos tifka noturreta wiss-pahriga flohlotaju sapulze. Schinni sapulzē tifka iswehleta komiteja ar to nosazzijumu, lai wiina no augstas waldbas isgahda atlauschamu preeskch wiss-pahrigahm flohlotaju sapulzehm. Komitejas preeskchneeks, Kronvalda Attis, atlauschamu isgahdajis preeskch oħitra wiss-pahrigas Latweeschu flohlotaju konferenzes, kas wassarā tiks Rihgħa noturreta, un us scho konferenzi usluħos wissus, kam flohlas? labblahjiba ruhp un no augstas waldbas apstiprinatu programmu peelizis flaht, lai konferenzes apmekletaji sinnatu, kahdas leetas tiks pahrspreestas.

Scho programmu fawā lappā usnemdam, weħ-lamees, ka dauds us scho konferenzi fagattawotoħs un atmahku. Tai no augstas waldbas apstiprinata programmā schahdi apspreschami preeskchmetti.

a. Jautajumi, kas siħmejabs us muħsu floħls litteraturu.

Schis punkts sinnams lohti plaschs. Mums ja sinn un ja-pahrspreesch par to: kahdas mums jau floħlas-grahmatas falrabju-xahs un kuras no winnahm preeskch il-katra mahzibas preeskchmetta tahs derrigakħs? Kāħdu grahmatu mums wehl truħiż un kuras nepeezeeschami fagħdajamas? Kāħda zittu tautu grahmatas warretu mums itt sewiski par preeskchihni derrekt preeskch muħsu floħlas-litteratures pawairħschanas? Kāħda semmes-kahres, kahdas bides preeskch dabbas-mahzibahm, kahdi fis-sifikali apparati muħsu floħlahm waixadsgħi? Kā warretum pee labbahm floħlu-grahmatahm un derigeem floħlu-riħleem un waijadsgħejem mahzibu appateem wijsweegħaki un wijsleħta pprestħu? u. t. p.

Schahdu un wiñneem libdigu jautajumu atbilde schana pagehr, ka ar wiss-pahriga flohlotaju-sapulzi saweenojahs floħlas-litteratures un mahzibas-apparatu isstahdiżums, lai jo gaischi warretum pahrlēzzinates, kas labs un derrigs, kahdha leħtemmā un

t. p. preeskch tautas-floħlahm jau fagħdaħiż, gan muħsu, gan zittu tautu wallodas.

b. Pa hrfpreeduma turpin a jums par muħsu ortografijs pahrlabbosħanu.

Pa dakkai deesgan nepatiħlam, un to mehr wajjadsgħi un swieħtigs darbs. Bet ortografijs leetā meħs aħħra kiel nekkien flaidribha, eekam nebuħxim taħdus rakstus gaismā islaiduschi, kas rakstu-pratteju doħmas warretu swarriġalos punktos saweenoħt. Ladeħ luħdsam wallodas-prattejus, waji nu zaur drukkateem raksteem fawus padohmus klijsotnē islaist, jeb waji roħlas rakstos winaus konferenzes komitejji psebħi, kas tad par winau ispauschhanu peħz eespeħħjas laħla għadha.

Mums starp zittahm leetahm wiss-pirms jaigħadha flaidra, gaixha atbilde us schahdeem jautajumeem:

1) Waj meħs warram un waj mums wajja ġi fu ortografijs pahrlabboħ?

2) Kāħdi irr tee pamatta-likumi jeb prinzipi, peħz kurreem arri zittas tautas sawas ortografijs pahrlabbosħas, jeb nupat wehl zensħahs pahrlabboħ?

3) Kas tee wiħri, kurrī jau fennak un weħl tagħġad par muħsu ortografijs pahrlabbosħanu ruhnejha?

4) Kas turprettim tee pahrlabbojomas ortografijs prettinekk, un ladeħlu wiñni taħdam darbam pretojjaħs?

5) Kāħda mehrā muħsu ortografijs jau fennak pahrlabbosħas, un kāħdi tee sewiski padohmi, kurrī muħsu ortografijs leetā preeskħa zelti: no Ulmann (1830. g.), no Büttner (1847. g.), no Baara (1847. g.), no Rosenberg (1848. g.), no Wittumföhna (1857. g.), no Vieles-Steina (1858. g.), no Beesbartha, Kurfchata, Nesselmanna, Schleicher un zitteem.

6) Kurrus lai no scheem padohmeem penejhem?

Bes tam wiss-pahriga flohlotaju-konferenzi buhx apspreschami:

c. Jautajumi, kas siħmejabs us floħlas praktiku.

Tahdi jautajumi buħtu, preeskħiħmes deħi: par riħżibu jeb bisżepli muħsu floħlas, — par behrnu audsinasħanu, par wiñna waddiċħanu us spoh-dibbu un glixi, — par floħlas-ehlu eċċi ktehm, — par floħlu galdeem un benkeem, — par floħ-lenu noballħiħanu us klasseħħi un fċikkirah, — par floħlas-laika garrumu, — par paħiġa-flohlotaju waixadisti, — par floħlotaju kalenderi, — par floħlas-mahzibu preeskħmettem, prohti, kas jaħażza, kahdha mehrā, un peħz kahdas metodes? u. t. pr. d. Par tautas-floħlotaju al-ġu jeb mate-riell go stahwokli un par to, wai nebu ħtu eespeħħiż sawas winau pahrlabboħ, sawstar-piġas paħiġi bissi as-kassef dibbin ajoħt.

e. Par behrnu ehdin aſchanu tau tas-
ſlohlās.

Lahdi buhs ohtras wiffspahrigas Latweeschu ſlohlātajū konferenzenes darba preefschmetti. Konferenzenes terminu iſſluddinahs taggadija komiteja weblak zaur awiſehm. Konferenzenes ilgums mehriſees pehz wajaſibas, bet pahri par trihs deenahm ta netils tureta. Konferenzenes lohzelki ar balfoschanas teefibu buhs Latweeschu tautas-ſlohlātaji. Bes tam warrehs peedallitees pee tahm padohmu-apfpreeschanahm un farunmaschanahm arr zitti tahdi zilwelki, kam ruhp tau-tas-ſlohlū ſplaufschana. — Pahrſpreedumi tiks protolle eeraſſtiti un par wiffu konferenzi buhs awiſes paſinnojums.

Peedſihwojums Wihne un zittur.

VI.

Pafchu pilsfehtu no wiffahm puſſehm apflattijuschi, de- wamees arri us teem jaufeem wiſdeem pilsfehtas tuwumā. Tā tad ya Donau ar twaiku laiuu brauzam kahdas pahri juhdzes us augſchu, gribbedami to flaweto drahtes wirwes dſelzeltu apflattijah (Drahtſeilebahnh), ar to brauz us Kahlen-talnu. Tē zelſch eet tā fa us jumta ſtahwu kalnā. Pa dſelzleedehm, teek waggon, kas pee drahtes wirwes peefets, no twaiku maschinahm, kas kalnā irr, augſchā wilts un us leiju laiſts. Sem kalnā irr ohtra maschīna, kas drohſchibas dehl ohtru wirwi laiſch lihds te- zeht. No ſchīs braufschanas wairak neterifim, fa, tad bi- jam atſal ſweili un weſſeli leija nobraukuschi, Deewu fla- wejam.

Ar alpu kalneem gribbedami eepaſihtees, aſbrauzam pa ſlaweno Semmering dſelzeltu lihds Mürzuschlag pilsfe- tinai. Schis dſelzeltch ſahpi wiffai ſtipri kalnā, jo us 17 juhdſehm, tahtumā tas uſlahp kalnā 3000 pehdas.

Tas, par fo til dauds bijam laſſijuschi un fo bildes red- ſejuschi, taggadijt preefsch muhſu azzim plnā grefnumā ſtahjahs. Kalni wirſs mahkoem ar no faules starreem apgaſſmotahm un ſudraba ſpoſchumā mirdſedamahm un no muhſchiga freega apklahthm, gallohtnehm.

Pafchā leija irr pilsfehtas leelis fabrikas, wihaa dahrſi un baggats augu frahjums, bet jo angſtaki kalnā, jo arri wegetazija (augu walſts) paleek ſawadaka. Lappu ſohſi heidsahs un til wehl atleek preefchu un egku meschi; bet arri ſhee fahl dilt, kamehr if wiffas lohſchias vegetazijas leija, til ween eglites un fuhnas irr atlittuſchias, kas heid- ſoht leelös ſneegu lautös, wehl dauds tuhſtoſchias lednu ſwezzites, ſawds ſariös turredamas, paſuhd. Tē angſtös kalnös zilwels ſahſ ſawu neeziſu atſht; tē nu til wehl warr apklahreſ ſawu ſtahwotli leela paſauleſ ehſa, tē, pat leela Wihaas iſſtahde, lihds ar wiffu ſawu grefnumu un jaufumu lihdsinajahs tam padebbeſchu gabbalinam, kas ſem wihaa ſahjahm paſeſchahs un iſſchliht, — tē weentu- libā wiſch ſaſtohp ſawu radditaju un tapehz pee ſemmes mettees, to peeluhds, kas lehnā wehſmā naht un us taht aſgrabtas ſirds runna.

Kamehr kalnā teek, dſelzeltch tell gar jaukahm, bet arri brefmigī hailigahm weetahm. Garr kalnā mallu wirſs tohrneem un pilsfehtu, pahri par klintiplaſahm, tur wirſs beſtibbena irr ſchaura welve zelta, tad atſal allā eelſchā un tā zaur kalnū zauri. Nammam, fo wehl leija buhdami augſtī kalnös redſehjam, pehz kahdahm ſtundahm ve- brauzam un heidscht to dſiſti paleijs, tahlaſ braukdami, wehl reiſi redſam. Iſſatru minnute dohd jaunu pahrſkattu, tā, fa pehdigi zellineku jautra tehrſchana apklusſa, jo iſ- weens ar ſawahm azzim mehroja dabbas leelumu, no pa-

debbescheem lihds tumſham padibbinam. Tapehz, fa zaur dauds tunnekeem brauzam, bija waggonōs ſwezzes aifde- finatas, jo daschs tunnelis bija wairak fa 4500 pehdas garsch.

Wihne wiffai karſta ſaule ſpeeda, tad no turreenes iſbrau- jam un tē ſalnā atſal til auffis, fa ſohbi ſlabbinaja. No ſchijenes dewamees atſal atpaſtat us Wihne un tad no Wihnes us Brahu. Geſch 14 ſtundahm mehs Brahu nobrauzam. Bijā ſwehtdeenas rihts un patlabban pils- fehtā eebraukdami fastappam leelu kattolu præſeffju, tur tuhſtoſcheem zilwelki pa eelu gahja dſeedadami. Jo to deenit ſwinneja Brahu 900 gaddu pirma biſlapa eezelſchanaſ deenu. Arri mehs gahjam lihdsi us to baſnizu, tur kardinaſ ſirſis Schwarzenbergs ſpreddikoja. Wehl zittas ba- nizas jautu dſeedacham ſallaufſchées un ſawn Deewu peeluhguschi, brauzam paſchu pilsfehtu apſtattiht.

Brahga irr jaufā widdū pee Moldau uppes ar 177,000 eedſihwotajeem, no turreem effoh / $\frac{1}{7}$ Behni (tschekki) un / $\frac{2}{7}$ Wahzeſchi; pee Wahzeſcheem peederr arri 13,000 ſchihdi. No pilskalna wiffu pilsfehtu paherſtattijuschi to lohgu ap- ſtattijam zaur kurni 1618 tai 23. Maijā, tee ſemmes paherwaldneeki Martinič un Slawata iſſweſti. Tad wehl, warrena karra-lunga 30 gad. karra, grafa Waldſteina (pahre fo Schillers ruuna ſawā Wallenſteina ſtahtā) pilli ap- ſtattijam, kas wehl ſcho brihd winna familijs peederr un, dauds zittas eewehrojamas weetas apſtattijuschi, dewamees no ſchijenes prohjam.

Bet pirms Brahu atſahjam, irr wehl tas ja-peeminn, zil duhſchigti tē Tſchekki ſawu tautibu kohpi un turr. Kur Wahzeſchi rauga wirtſroku dabbuht, tur teem nadſigi pretti turahs. Ar zil zeetu uſnemſchanohs Tſchekki pee ſawas tautas ſtahw, leezina ſchobriht tas eelfch buhwes wehl buhdams tautas teateris. Schis irr weens ſeels un lep- nis nams, kas teek buhwets iſ dahwanahm, fo tauta ſa- mett.

No ſchijenes muhs zelſch wedda zaur Behmu ſeeleem abbeſu dahrſeem, kas abbeſu meſcheem irr lihdsinajam. No ſchī widda teek abholi arri us mumis papilnam atwesti. Tad Saffchu ſemme notiftiſchi, brauzam zaur kalneem, tur- rus ſauz „Sächſiſche Schweiz“ us paſchu Drehſdeni.

Drehſdene irr Saffchu lehnina dſihwes pilsfehtu ar 156,000 eedſihwotajeem un atrohdahs us Elbes uppes fra- ſteem. Tē nu bija atſal dauds fo dauds fo redſeht un ſa- pehz naigi ween us ſahjahm turrejamees. Ar leelu pati- ſchau mehs ſwehru-dahru apmeljejam, tur wairak, fa 4 ſtundas aifgahja, lamehr wiffu dabbujam redſeht. Ar wairak uſmanru tē ſtattijam to ſwehru lehnina, lauwu un tad to pehriukki (offe), no fa teiza, fa tas effoh weija Ahdamaſtehwatſehwn raddineets.(!) Bijā gan lohpiſch, kas daschās leetās zilwelam lihdsigi iſturrejohs. — Ta tad kahdas deenahm Drehſdene pawadijuschi, aſbrauzam us Leipzigu.

(Us preefchu wehl.)

Pulſteni.

Latweeschu wallodā ſauz pulſteni to, ar fo ſwanna un arri to, kas ſtundas raha, fa, la daschu reiſ newarr ſin- naht, kahds pulſtens iſtli ſaprohtams. Un tomehr kah- warretu noſault ihpachā laſwiftā wahrdā, vrohti ſwan- namo pulſteni par ſwani un to, kas ſtundas raha, par ſtundeni. Arri tai trefchau pulſteau flusſei, fo pee ſam- manahm woi ratteem ſee, un fo arri par pulſteni mehdſ fault, warretu ſawu ihpachu, jau paſhſtamu wahrdu doht un to noſault par ſm ahrguli.

Swarrigakais pulſtenis zilwelu ſadſhwē gan irr tas ſtundeniſ, jo pehz ta eedallam laiku un ſawus darbus un tas jau tā irr eeriſtehts, fa to neween mahjās pee ſee

nas warram turreht preefsch fawahm azzihm, bet pat labbalā ee bahst un lihdī neßaht, lai katrā brihdī un katrā weetā warram fawu laiku wehrā list. Wezzafös laikos schee stundeni bij dahrga manta un retti ween tur tohs atradda, tif pee leeleem fungem un baggatem kaudihm. Nabbagu semneeku stundenis bij un palitka mahjas gailis, swaigunes, faules laitā ehna un t. pr. — Ar laiku, kad stundeni taiftaji wairojabs un kaudis baggataki palitta, arri stundenus beesali atradda. Meisteru wairums scho prezzi lehtinga un schee fahla fatafisht arri tahdus, ko par lehtaku massi warreja pahrdohi, lai mi gan, sinnams, tee nebij tif labbi un kreeti, fa tee dahrgakee. Lihds ar meisteju wairumu, funste plankal: isdohmaju stundenus jo dahrgus un arri ditti lehtus un tapat arr wairojabs pahrdeweji un pirzeji. Taggad jau muhsu Rihga ween atraddi labbu teesu pulssteau pahrdeweju, ta ka dauds weetās wißi lohgi peefrauti ar fudrabi un selta keschas stundeneem. Lapebz taggad arr jau pirzeju netruhkf un atrohdam arr dauds semneekus, kam faws selta stundenis keschā. Un kapebz tad arri ne? Kas eefpehj, lai pehrl un walka, liffumi jau neweenam ne-aisleeds, — ik farris irr zenigs bruhkeht to, lo winsch eefpehj few fagahdaht. Bet, ja mums te kas starpā buhtu jarunna, tad tif fazzitum to: „Ne wiss irr selts un fudrabs, kas spihd.“ Kad pats gruntigt to prezzi nepashisti, tad neustizzi latra pahrdeweja ee-teifschanai un nodeewofchanai ween. Bik daschs to jau noschehlojis tad, kad bij pa wehlu, jo Wahzeescheem irr fal-lams wahrs, ka pehz malties karrotes wairs negeldoht. Kad nu stundenis naw iwis ar kapelahm, bet ar wairak rubkeem aismalkajams, tad naw nefahda behrna-fpehle, weeglā prahkā fawu naudu isdoht. Tadeht, draugs mihais, kad tu feenas- jeb keschas-stundeni gribbi pirkli un pats labbi to leetu nepashisti, tad eij pee tahda meistera un pahrdeweja, kam tu warri ustizzeht, ka pehz fawas naudas wehrtigu leetu dabbu, kas ristigi tahda irr, par kahdu tu maska. Mahjas weesi tu dauds atrohd, kas fawas prezzes issian, bet Mahjas weesa apgahdataji paschi jau newarr sunnayi, woi tur tahs prezzes ristigi tahdas irr, par kahdam tahs teek issinovas. Virzejam japataujabs us pahrdeweja eeteifschana. — Barr jau buht un arri irr dauds gohdigi un pateefgi pahrdeweji, bet tur tad weens wißus warr pahrsinnoht. Tadeht ja tu mums padohmu prassi, tur labbus un ristigus stundenus warri dabbuht, tad tew nk par weenu warram statistik, kas tew pehz tawas naudas wehrtibas lehtu wai dahrgu, ristigu stundeni dohs un par to galwohs; eij Sinder-eelā, tai nammā, lai in Nummeris 9, tur pilsfehtas to hruu stundeni meisters A. G. Berg l. tew pahrdohs ristigu feenas- woi keschas stundeni, ka tu warres pilna meerā buht, jo winsch tew nemellohs un fawu prezzi neusteels par kahdu, kahda to naw. Bet leez labbi wehrā to mahju un nummer!

Sinnā.

Andrejs Ulasts, no deenesta istahjees matroschu unferzigeeris, nomirra Kronstatti, nedz seewu nedz behrnns at-stahdams. Winaa raddi, kas klahatas finnas gribb dabbuht, lai veetijabs pee Ernst Plates l. paschā drukku nammā un grahmatu-bohdē Rihga pee Pehtera basnizas.

Preefsch baddu zeesdameem Samarā.

No Anna Jakobsohn 1 r., A. S. 20 l., C. F. 1 r., P. D. 50 kap., zaur Chr. Bange*) fungu: no A. Kreitahl 3 r., I. Ischablinski 1 r., I. H. 5 r. pañissam kohpā 16 rubl. 20 k. Nedz kziža.

*) Chr. Bange l. Sarkandaugava arri turpmak schahdas dahwanas fanems, par ko Mahjas weesa redakcija kwiiteerehs.

Zonatana beedreem par sunni.

Beedribas preefschneeziba irr palikkuse tapatte, tissat rakstu-weddeja palihgs taggad irr H. Ohfchel l. — Rewidenti irr tee fungi: A. Friklaff, B. Schneidex un F. Maijkaln. Rahrtibas wihi irr tee fungi: J. Kaling, D. Niemann un P. Ausring.

Beedribas nams tiks pahzelts Hagelkalnā.

H. Straube.

Rihgas Latweeschu beedriba.

Swehtdeen, tai 25. Novemberi pulsti. 3 pehz pussdeenas deht revidentu zelschanas general-fapulze.

Runnas wihi.

Pawassaras beedriba.

Tai 25. Novbr. pulsti. Inā pilna fapulze beedribas mahjollī, Chr. Bange l. nammā, preefsch revidentu is-wehleschanas, usazina

Preefschneeziba.

Latweeschu teaters.

Swehtdeen tai 25ta November 1873. Pirmo reisi

Chis un tas.

Original-johku lugga ar dseedafchanu un danzofchanu, 5 bildes is Rihgas dsihves, no Stekka.

I bilde: Relaimigi mihtodama Sakku-falleneeze. II bilde Dshres pee Kihshu esera. III bilde: Rihga naktis laikā jeb nofazzita satifschanahs Wehwera-eelā. IV bilde: Balloschū krohga noslehpumi. V bilde: Semneeku kahsas a kavelkeem.

Gefahkums pulsten 7½ walkarā.

Labbibas un zittu prezzi tigrus,

Rihga, 22. Novbr. 1873.

M a l f a j a p a x :

1/3 tschitv. jeb 1 puhru tweefchu	4 r. 50 f.
1/3 " " 1 " rudsu	2 " 40 "
1/3 " " 1 " meehu	2 " 20 "
1/3 " " 1 " ausu	1 " 50 "
1/3 " " 1 " rupju rudsu miltu	2 " 60 "
1/3 " " 1 " bihelelu rudsu miltu	4 " — "
1/3 " " 1 " tweefchu miltu	5 " 40 "
1/3 " " 1 " meschu putraimu	3 " — "
1/3 " " 1 " grieku putraimu	4 " 20 "
1/3 " " 1 " ausu putraimu	— " — "
1/3 " " 1 " firnu	3 " — "
1/3 " " 1 " karappelu	1 " — "
1/3 " " 1 " feena	— " 60 "
1/2 " jeb poħou djselses	1 " 55 "
1/2 " " " apnu	6 " — "
1/2 " " " sveesta	6 " — "
1/2 " " " tabbka	1 " 50 "
1/2 " " " krohna linnu	— " — "
1/2 " " " braffa	— " — "
10 puldu jeb 1 birtaw. krohna linnu	— " — "
1 " 1 braffa	— " — "
1 muzzu linnu fehlu krohna	— " — "
1 " filku lasdu muzzā	17 " — "
1 " eglu muzzā	16 " — "
10 puldu (1 muzzu) farkanabs fahls	6 1/2 75 "
10 " " rupja baltahs fahls	6 " 60 "
10 " " smallas baltahs fahls	6 " 60 "

Nandas-tigrus. Walsts bantka billetes 95½ rubl., Widz. usfahlamas kihlu-grahmatas 100 rub., neusfallamas 98 rub., 5 prozentu usdemu billetes no pirmas leuefchanas 160 rub., no oħras leuefchanas 157 rub., Rihgas-Dinaburgas djselsu-zella akjijas 135 rub., Rihgas-Dinaburgas djselsu-zella akjijas 117 rub. un Dinaburgas-Witebsk djselsu-zella akjijas 13 rub.

Lihds 23. November atmaksuhs 3102 un aissahjuhs 3082 fuggi.

Aħbilvedars redaktehrs: A. Leitan.

